

dežvolom gospodina predsjednika predstaviti — (čita) „O slvarihi, koje po moru dolaze, odlučilo se je, da se imaju zdravstveno pregledati brodovi dolazeci iz Rusije i ljudi i trgovina, što bi na njih bila, prije nego se na kopno puste, a može se i daljne učiniti, što je za slučaj potrebe odlučeno. Za putnike računato bi se vreme, što su na moru bili tako, kao da bijahu u neokućenom mjestu.“ Prije svega svakako mi je spomenuti, da one odluke samo na papiru stope, i da bi zato na umireni pucnaustva potrebno bilo znati, što je visoka vlada već učinila za stvari, koje morem dolaze. Koliko ja znam, nije se o tom još ništa razglasilo, nego što je pomorska oblast javila tršćanskoj trgovackoj komori u sjednici od 24. o. nij. U toj sjednici najpre izjavio je poslanik one oblasti, da se do sad proti uuvjetu kuge po moru ništa nije učinilo drugo, nego što lećenici razgledaju brod, lude i trgovinu, što iz ruskih u austrijske luke dolazi. Prema je vrlo utješiv odgovor, koji je svjetlu gospodin ministar predsjednik dao na pitanje gospodina poslanika Rosara u predlažnjoj sjednici ove plemente kuće, premda viesti, koje u zadnje vreme dolijose iz Rusije i čitaju se po novinama, nisu baš strahotne, itako mislim, da nije doista samo ono hrvatski progledati, da se od kuge Austrija očuva; a osobito kad pomislim na vrlo živahan promet po moru među austrijskim i russkim lukama, osobito sa parobrodi Leidovimi. Da pogibelj razsirenja kuge nije baš tako malena, dokazuje i to, što su druge na moru države kamo li strožije naredbe izdade. Ja se tu pozivam osobito na Italiju gdje je po viesnih, koje današnje novine donose, ministar-predsjednik Depretisa na jednu interpelaciju, juče odgovorio, da su već postavljeni u zaprtiju brodovi, koji dođe iz Azova i crnoga mora. Upozorujem visoku kuću na zakonski predlog, koji bi predložen pred maši današnju u senatu i u zastupničkoj kući i od objih stranah spoznano je da je silan, a baš o to ide, da se u zaprtiju postave brodovi, koji dolaze iz russkih luka.

Premda tonu ja mislim, čega neće prvi gospodin govoritelj, izreći misao, da bi naš interes bio dogovoriti se sa cim više država, jer se mnogo lagje može proti uuvjetu kuge raditi, ako svi isto odluče, nego li ako jedna država ovo, druga ono naredi.

Ako se mi i naj tvrdje ogradimo proti uuvjetu kuge iz russkih luka, to nam neće ništa koristiti, ako recimo, Turska ili Grčka nista ili slabo što odrede, jer kuga može lako od te strane k nam. Ako nasuprot Italija i Francuzka strožije naredbe učine, nego

1 poziva svojih vojevoda:
„Hajte sime moje vojevode!
Evo kujige crnog Arapina
Ki postavlja čudnoga baraća,
Da mu danu ati junčanu
Ki će s njime bojat vojevati,
Ali svakog dana postigli
I divočku i pecena janjan
I pograđu i mišinu vina!“
Tada zboro neki vojevode:
„Dal mi čemo Luku Sankovića.“
Na te reče vugarska kraljica:
„Al je Luku starost ostvarala
I počela mladost ostvarljati.
Ali čujem, da je junak bećka cesarica
Po imenu Iva Kvadratine,
Da je pravi sokol na krajini.
Pisali ēu i droblju knjigu svoju
Pisat ēu je bećkoj cesarici,
Da je meni Iva do potribe,
Da ga Šalje što ga brže more,
Da ga Šalje Vugarskoj kraljici,
I ako ga meni neće stati
Ja ēu tebi rata unestiti!“
Kad enrica knjigu razumlja
Spravi svojih dobrih kapetani
Kapetani svojih generali:
„Pomož Bože moji generali!
Što mnog sada učiniti raja?“

li Austrija, to bi našoj trgovini s onimi zemljama štetovalo, jer bi one kraje držali za okužene, te bi i od onuda dolazec brodove u zaprtiju postavljali.

Muslim, da sam tim dokazao, kako bi rad gospodarstva i radi zdravlja nam koristno bilo, da se visoka vlada osobito takodjer s onimi državami, koje medjase s juganskim i sredozemnim morem, dogovori što je učiniti. Zato mi budi dopušteno visoka vlada npitati:

Prema, što je do sad vlada odredila, da se po moru ovamo neuveće u Russiji buknuva kuga?

Druge što je učinila, ili će čim skorije učiniti, da sa spomenutimi na moru državami zajedno odredi, kako bi se kužnoj boli obraniti?

Ovom prilikom spomenut mi je sa zlostju da zavodi za zaprtiju (Lazaret) po našem primorju nisu dostupni da se neuveće kužna bolesti. Mi baš nećemo nego dva takova zavoda, jedan blizu Rieke, a drugi kod Meljina u južnoj Dalmaciji; duž estale obale, ako bude koja posast, podignu se samo privremeni zavodi.

Po vlastnom iskuštu mogu reći — jer sam vidio privremeni lazaret u Zadru, kad je ono zadnjije kolera bila — da takovi zavodi nisu kako treba da su, pače moglo bi se reći, da više skode, nego li koriste. O udobnosti nemože se ni govoriti; putnici moraju na slami spavati, jer si obično nemogu nabaviti navlaka postelje. A naj gore je još, da se oni, koji bi imali brzo izići iz zaprtije, mjesaju sa onimi, koji su jedva došli, jer je malo prostora, pak tako se lasno dogodi, da prenesu bolest, kada izadju.

Toplo dakle prepornaćem vladu, koja god bude, da vrlo brižljivo tu stvar razvidi.

Po mojem skromnom mnenju, da se odvrali pogibelj uvlačenja kužnih bolesti po moru, moralno bi se još najmanje dva zaprtijska zavoda podignuti, to jest: jedan u gornjoj Dalmaciji, možda kod Zadra, a drugi pri Trstu; velju pri Trstu, jer tamo je doduše jedan zaprtijski zavod (tako zvani lazaret) ali je lakov, da ga se ima brojiti u poslednju vrst, manje među privremene zavode.

(Ostalo, što nam se manje znameno vidi, izpuštam. Ured.)

DOPISI.

Pula 23. sječnja 1879.

Znamo je, da se je ovide naseljilo iz Dalmacije, iz nutrune Istre, a osobito iz hrvatskoga Primorja mnogo obiteljih. Ako k tim pribrojis i prvanje pribivace, koji stanuju što u gradu, što oko

Evo vam je drobna knjiga momci, koju unu piše vugarska kraljica, Da ujor Ivo sada do potribe, Da ako ga njojzi neću dati, Da će meni rata navestiti. Čemo sada rata protrpiti? Ali dati Iva Kvadratinu? Odgovori jedan generale: „Laglje nam je Kvadratina dati Neg s kraljeicom rata protrpiti. Dost je Ivo boga pretrpi. I pomočom bojžom predobjio.“ Pisao knjigu bećka cesarica Ter ju piše Iva Kvadratinu: „Bog pomogn Ivo Kvadratinu! Sada si mi Ivo do potribe, Da se mijede u Beću bitonu. Pridruj reton tri nedjili dana, Ni se u Pragu zvona zavonito, Ni po crikvali mašo govorilo S' straha Turka nemila hajduku.“ Kada Ivo kujigu razumio Se sucije do zomilje ronio: „Sad mi ide za zgubljenju glavo.“ Glijeda Iva vorni ljubom svoja: „Slo ti je to Jive Kvadratine! Slo se plačes, ka nevolju ti je p.“ „Ne pitaj me draga ljuba moja, Evo su ti droga djeoca moja

njega, to je velik broj samih Hrvata narasé, da i nespominjem drugih Slavenih.

Indi pravedno bi bilo, da bi jim se sagradilo oko Divića, gdje ih ima najveće na kupu, posebne učione u posebnu crkvu, da nepodivljace. Nu na pravednu stvar se nit nemisli; nego se sili hrvatsku djecu da polaze ove gradske učione, gdje se sve vlaški (t.j. talijanski) predava. I to se dnde težko murnom dušom preboljeti: ali srdec nas zazebe i vlaši nam se najče, kada nam se u njih krali u svome jeziku i Bogu se pomoliti.

Medju trojicom gospode svetjeni-ka, što su bili određeni prošle godine za vjeroučitelje u ovdešnjih učionah, — od kojih sada imade 10 muzkih, a 8 ženskih, bio takodjer jedan, koji je gorio i hrvatski.

Naravski on, svake časti i hvale dostojan, nječi vjerouauk nadosbi i na djeleni hrvatski, koja nerazumjela vlaški te primužen bi tumačiti joj u njihovom jeziku. Ali to nepošte po volji onoj gospodi, koja ovduje izdaju svake nečeli „il Risorgimento“, te mu uzečestitala mladu godinu u svom prvom broju, proglašivši ga pansionistom, „koji podnjeva djecu da su Bog i Apostoli bili Slavljani.“

Mi smo ljudi mirne narave — pak nam se i dolikoju s više uzroku koju žaluku progutanti —; šutimo, dok nam se zvonara odjera, a to valjda za plaću što je prigodlom sv. izpozivati koga unirajućeg bio često za tumačen popu, nevjeste hrvatini; mnečmo — ali nezaboravimo —, dok nam se je pred trijma godinama vredna svjetjenika tajno osvidio te magnalo stupili u carski kruli, u kome Bogu i dobrim ljudem hvala, sada častno u Celočevu žive; mi mučenje ima prestati onđe, gdje stvar u javnost jednom razturena mogla bi se smatrati znakom, bud krvanje, bud straha.

Zato punim pravom smo prisili olgovornoga urednika „risorgimento“ da na svoju sramotu, a istini za volju, opozove te oporeće raztrubljene laži, te osvjetla lice bivšemu nam vjeroučitelju, što je u nječi, bezplatno dakkao ušinuv, u svojem listu pod brojem 2. sljedeće opravljanje: „... a sensi del §. 19. della legge 17. Decembre 1862 La invitò di rettificare il suo articolo gli Slavi nel N. 1; anno II. del 5 corr.:

„Non è vero che in vada insegnando ai ragazzi che Gesù Cristo e gli Apostoli erano Slavi, e chi l'asseisce dice il falso.“

„Io era catechista nelle scuole comunali, dove andavano tanti ragazzi che non intendevano l'italiano, e per conseguenza per ispirare loro i primi

sentimenti religiosi, doveva in coscienza, come pure in conformità al §. 19. della legge fondamentale, a chi non intendeva l'italiano, spiegare in italiano il catechismo. Questo è null'altro al suo articolo posso rispondere.“

U ostalom bismo borioce „ dell'irredenta“ svjetovali na ljubezni snosljivost napravili nam, koji ovdje, velju ovdje, u Poli priznavamo svoju golost, jer naše poturice s njimi u isti rogo pušu; zato mi nikoga neizazivamo. Ali ako ste junaci, mjesto da nas Hrvate, zapustene i zaboravljene, ovdje napadate, mogli ste odgovarati mi ono, što je o Vas uzipisao svjetski list „Presse“ koncem prošlostoga ljeta. Ondje je bilo inješta vašemu junačtvu: onđe oprati si erni obraz pred svjetom!

Ali vi nemogsi na obranu si, proti svomu osvjeđočenju nit rieče odgovoriti, odabratste šutnje naprednjući u nezahvalnosti spram one carske vlade, koja je vam majka, a nam harim bi se mogla u glječem barem smilovati, pak nebi imala njezina „preša“ jadikovati, spotičujući vam od prilike ovako: ako vam je grad u svakom kulu vodom proskrblijen; ako su nekoje njegove ulice potaračane; ako je plinom razsvijeljen; ako su svakovrstnim stabli njegovi putevi obsadjeni: jednu rečju, ako ima sve udobnosti prvih evropskih gradova, to ima iza godine 1848. zahvati Prejasmoga Cara i Gospodara možnoj ricci: „Resurge“ — uskršni Polo!

Nadalje nastavljamo: ako je, mili risorgimentasi, Polo da sele slavila svoj „resurrexit“ i to u tvarnoj strani, to već od dve godine ona strada pod teretom nevolje, a nedaj Bože da se ovakvo stradanje produlji. Ako vidimo da vase učione bogatija gospodarska djeca zapuštaju, ter eak djevojke dorasle za udaju, trče u novu Polu, u njemacke učione, to nestuti na dobro: to se priuice propast duševnom vam gospodstvu; napokon, ako vi gospodo, kogoradna zverad lažni napadate na ugladjenu čeljad, da se možda do većega broja predbjornjukal dokučite, to je stalno podlo ponizivanje i nedostojno čovjeka; zato svaki pravo nječi i kršćanski olgojen reći će vam, da vas list nezauži dienoga imena „il Risorgimento“, da li u svakom pogledu propadanja — „il decadimento.“

Pogled po svetu.

U Trstu 15. veljače 1879.

Poslje ono Depretisa, bio je ovih danah pozvan od Cara u Beć, da sačasti novo ministarstvo, tirolski namještnik Thalle. Nu to mu nije poslo za

Ke će tebi sirotami ostati? „Obuč se što najče može, Pače sublju pod live pagose, Na se metne trideset ognjiva, I zajas je konjic je Visa. I on jače priko ravnja polja I on važno do devet ognjiva Sva je polje dimom zakurilo. Glijeda žudno bećka cesarica I zavozio svojih generali: „Što je ono v onom ravnom polju Jeli ono bura zaprasila, Al je ono magla zamagnila?“ „Neveraj se bećka cesarice! Nit je ono magla zamagnila, Nit je ono bura zaprasila, Neg ti ono junak prilebio, Neg ti ono junak prilebio, Junakina Iva Kvadratine.“ Zatim malo postalo je vrinne Prido Ivo k Beću bijelomu. Tamo stoji do dva do tri dana, Pak ga Šalje vugarskoj kraljici I š ujim slobodno droblju knjigu svoju: „Pomož Bože! vugarska kraljica! Ovo ti je drobna kujiga moja, Ovo ti je Ivo Kvadratine, On je uvjek sokol na krajini. Ako mi ga zdrava no povratis Ja ēu tebi rata navestiti.“

Tote stoji do dva do tri dana Pak ga Šalje crnomu Arapu Prido Ivo crnomu Arapu, Kadi Arap pod šatorom hiva. Već imase do devet divojak Jedna biša brez svilnoga pasa, Druga mu je golobosa bila, Treća mu je vođu donašala, Sad zavoz Ivo Kvadratine: „Zajdi vanku crni Arapine, Zajdi vanku spod šatora tvoga, Da idemo na 'no ravnje polje, Da vidimo ki junak ostane.“ Ali Arap zato niš ne haje, Neg govorit Ivo Kvadratini: „Što ti knješ delijo neznamu? Lude mislis izgubiti glavu!“ Kruto se je Ivo razradio Pak mu stane šator raziskati. Već ni Arap ni zmanje no mogă Zajdi vanku spod svoga šatora I zajas je belu bodeviju, Pak sud krenu na 'no ravnje polje. Tu se biju od zore do poldne, Kad je bilo okolo pol dana Grozno mu je Ivo besedio: „Stan male, crni Arapine Stan male, pobrojimo rane.“ Kad su oni pobrojili rane

rukom, jer se ustavoviere nisu unj dali pod izlikom, da neodobravaju vanjske Andriassy-eve politike. Zato da ostaje i nadalje u službi staro ministarstvo, samo sto su iz njega stupili Auersperg i Unger. U tom staronovom ministarstvu Stremayer da će biti predsjednik i ministar bogostvoja i školstva kao i do sada, a gori imenovan Taaffe ministar unutarnjih poslova. Posle novih izborih, kako smo već jednom rekli, tražit će se ministarstvo prema parlamentu, zato ovoga netreba smatrati nego, ako Bog da, kano prelazom iz stare u novu dobu.

I u Ugarskoj sadanje se ministarstvo jake koleba, jer nekom ozbiljnom prigodom ministar predsjednik Tisza nije mogao najtežim naporom kod glasovanju skucati nego većinu od putnih 14 glasova. Zato kano kod nas vlada i tamo najveća neizvještost, sami smo mi sretniji. Sto nam netreba kao ono Magjaron svaki čas kučati na vrata evropskih novčara, da nam pruže pomoćničku ruku. Baš ovih dana ugarski je parlament odredio učiniti nov ogroman dug, jer nemaju običajni domaćimi sredstvi smagati svojih pregraničnih troškova. Kamo to vodi, svaki takao vidi, pa da se je već tamo i očito spomenula la kobna riječ, natme državno propadstvo.

U Beče su prihvati tek, mjeseca naši generali držali svjet, komu je prisustvovao i osvojitelj Bosne i Hercegovine, general Filipović. Tu da se je govorilo o cestama i željenicama, onda o uvađenju u onih naših novih pokrajinah. Mi sudimo da je i o zaposjednutju Novog Pazara, a možebit i o daljem vojnom postovanju na Balkanskom Pohodstvu. Neka nitko nemisli, da se mi tonu naprosto veselimo. Ne, jer dobro znamo, što snju gleda nas Niemeji i Magjari. Ali smo s druge strane tvrdi osvđeđeni, da će se u svoje vreme sami uloviti u mrežu, koju su nam razapeli. O tom nas uvjerava i onaj po nagonu strah jednih i drugih od tako zvane Andriassy-eve izločne politike. Mi neželimo drugo, nego da se Turska razpadne, ma bilo pod čijim udarecm, pa onda svet da vidi i da se čudi, tko je i što je naš na jugu narod. Neka mu Bog dade, da se pouči i pokrije, i ondak je nestalo izpod naših krovova, ali one nesretne vierske zavisti, koja nas već toliko dugih stoljeća kolje, a tim i zadnje zaprake našoj ljepešoj budućnosti, pa bilo to krivo il pravo našim protivnikom.

Dne 8. tek. bio podpisana konačni mir med Ruskom i Turском. Kamo taj mir smiera u proračunu prepedene ruske politike, na to nije za sad nitko kada odgovoriti. Uslijed tog mira stalno

je samo to, da će ruska vojska razpremiti izločnu Bugarsku, ili tako zvanu Rumeliju, te ostaviti Tursku, neka se brani kako znače proti ustanku, što se sprema tamo i u Macedoniji, eim okopne gore i proljetnju šumu. Priznat nam je, da nam je taj mir pomiesao račune, pa da se već nemadanac zajedničkom tamo postupanjem Ruske i Austrije, kao što smo to posljedni put u naglosti napisali. Nasi da su se spremlali na Egejsko More, jer da se Rusija nije odzvala zaključkom berlinskog ugovora, pa to se moglo donekle bas sdogovorno dogoditi. A sad evo neslaže temelja svakomu nagađajuju, osim ako neće tko da nagađa bas protivno.

Nasa braća Bugari će se dne 22. tek. mjeseca sastati u Trnovu, staroj bugarskoj prestolnici, da se poslige 500 gorkih i crnih godina revolje i robstva prvi put kano ljudi pogovore o potrebljavi svoje krasne domovine. Velik je Bog i dobar — hvala mu na tom ljepon slavenskom novu! Tom prigodom da će se birati i budućeg kneza, ali se glasa i to, da se neće latiti tog posla sve dolti, dokle nebude sva kolika Bugarska jedna jedina domovina, kao što bijase prije dohaska Turaka u njihovu zemlju. A i jest grieč da ne boja vapijuci, što ga je počinio na Bugarskih berlinski ugovor, uzkratki im iz pukne objesti cjeolovitost domovine i jedinstvo naroda. I nasa junaka braća Crnogorce žanju, što su svojom krvij sjajli. Onomadne su posjednici Podgoricu, Zabljak i Spuž. Čuje se, da će Nj. Visoč. knez Nikola nekoje vreme proboraviti u Podgoricu, gdje ga radostno čekaju. Iz Srbije nista nova, nego da se narod ljepe sprema, da radi o napredku.

Onomadnja velika promjena u Francuskoj tako se je mirno i dostojanstveno obavila, da se sav svet čudi francuskog mudrosti i okretnosti u toli težkih državnih poslovi. To je i opet znamenje, da je republiku jedini pravi način vladanja za Francesku, samo ako se republikanski kolovodje budu znali i nadalje uprezrati. Gambetta je postao predsjednikom narodne skupštine. U njemačkom parlamentu kada će biti prihvoren zakon, kojim se zastupnikom uzleže sloboda govora. U talijanskom ministarstvu da nečina prave slegje, zato se i tamo svaki čas nadaju ministarskoj promjeni. Njeg. Svetoski Papa Lav. XIII. da je predložio ruskom Caru skrajnju silu, da se metnu u red stvari katoličke crkve u Poljskoj.

U Africi su Englezzi strašno postradali. Zulu-Afrikanci su jih hametom potukli. To je prva zauzimača vratotoljnoj Beakonsfieldovoj politici. Istina, da se iz Afganistana u Aziji čuje, da se Emir kamo pokoriti i pomiriti s Englezzi, ali prava se nezna nista. A zar nebi ta

africanska čuška mogla odjeknuti u Aziji, kad se za nju lamo doznade? Nam nebi bilo ni najmanje zao, jer što nije naš narod na Balkanu uz ogromne ruske žrtve bolje prošao, tomu su uz još nekoga najviše krivi Englezzi.

Franina i Jurina.

Fr. Odkuda Jure!
Ju. A bome s gornjih stran. Bil sam tamo okole Mrkoplja.

Fr. Pak?
Ju. Pak! Prezoli su se na nekoga, ta ja znam; toliko

da su me navadili nekakav popevku. Pak ter tu ti povedat, ako čes!

Fr. Da jo, prosim te, ma ako ju dobra znaš.
Ju. Dobro, ni slabo, ja svi su ovako čul:

Slušaj malo Frane
Lipu kameonatu,
Čai san ju i kame.
Hodati po svetu.

Od kuće do kuće
Neki oblačuju,
Po od muku vruće,
I prevrće mu je.

Vas dan brižan loti —
Vratar mu je u kapi —
Da ti kogu spati —
I za grla ščepi.

Da mu dugi plati —
Ali dušna stvar! —
I da mu povrati
Ni od pet dinari!

Pitati kogod more:
Zašto ti vratna deku?
To mu se je uholde
Vidjan pamot smela?

Ju. Ti ti pak reči,
Zač sam slušati ljude;
Na zlo nemislet
Ovako ti sude:

Fr. Ma Bravo Jure! Al sam ja bestadić, al
si ti pametniji od kada mi skupa govorimo, zač nekada se nebit bil vredan
toga toliko navadit.

Ju. Hvala bogu!

X

Ju. Frane! Ča je ov kus gazeti, gled male?

Fr. Kade si to našal?

Ju. Bonje nekoni je iz Žepa palo putem, a
ki ēa zut, konu.

Fr. Ovo ti je „Osvartur“, ēa va Torske Stampaču, pale piše vavak ki brodi prihajaju, ma jo stara stvar još od 19. decembra lanijske leta.

Ju. Bonje nigrad ni staro, ēa još neznamo.
Viđi malo ča piše u ovom keticu, kade
ja z voktoni Zagrebenu.

Fr. Bonje neř od Junti, od Barbani, od škol,
od liri, od talijanskoga.

Ju. Nečini se nemoci leb si, ne! To ja znam
po teli besedici ţe je, Barbanci da su
odhuvati hrvatsku škol inot, a Jonta je
rokla da nimaju pravu. Ieh da neka se
dvo školi store, talijanska i hrvatska, pak
da neka gre, ki va ku hoće.

Fr. Bravo! još k bi tako znał. Za njihov
dva tri karunjalj talijanskiju školu posebe,
a kade je na tisecu naših ljudi, pak mo-

raju deca klasrat talijanski, da neznaju
njaknju ni kakve jin je ime, onde se
Jute nesuši u hrvatsku školu storit.
Ma smo pametni, kado je treba.

Ju. Frane, pusti to ēa! Negdor se ja ja
predavaju po toliko od kusa, a negdor na
lakat.

Fr. Ma zač pak ēamo baš mi kupovat na lakat
kad nam ne stoji dobro.

Otar Mohor Roina.

(†. 19. decembra 1878).

Nemoj, čestiti stiore, misliti, da ēu ti
ovim redci nacrtati Bog zna kakova junaka,
koj si steče veliku slavu na bojnom polju;
ili možebit izvanredna učenjaka, koji pro-
svijetljava svjet svojim velikim izvanrednim
umom. Nakana sliedećih redaka jest: čestitam
stiočem „Naša Sloga“ predložiti u kratko:
priprestoga muziča, poniznoga svećenika, koji
lijepi i neprkorim izvijenjem svojim, kao
i strogin ovršivanjem svojih dužnosti skicagu
na dobre napućivaše, te bijase uprave tih
crkvi i narodu u Istri mnogo koristan. Ovaj
pripresti i pobožan možu, u prijašnja vremena
na dugi i široko po Istri pozanuti ponizni
svećenik, bijase otac Mohor ili Hermagora
Roina, „starci vikar“ u Puzinskom samostanu.
U Šiski nad Ljubljanoom u susjedstvu i
rođnom mjestu prvoga slovenskoga pjesnika
Valentina Vodnika, narod se 4. novembra
1795. godine Anton Rojn. Roditelji bijahu
uni pripresti poljudjeći ili kmeti. Pod njihovim
skrbnjem okom rastao je u krišćanskom
duhu naš mali „Tonček“, a kad posta dječkom
posti ga u Ljubljani un nauke. Ondje je
polazio maličivo ospovje u srednje škole. Uči-
teljem i zajedno ravnateljem bijase mu u
srednjim školama slavni Valentijn Vodnik. U
svujoj zulj starosti sjećaše ga se dobiti Mohor
uvječ.

Svakom Ljubljanačem priljubljeno šetalište u gradu Ljubljani je za stalno tako
zvana „Zvezda“. Ovo šetalište bijase za
Vodnika još krasan vrl. Ovaj kapucinski
stajaže i kapucinski crkvice, koja bi razorena
kad su se kapucini Ljubljani ostavili. U toj
crkvi najvjolje bi obsluživali Vodnik sv.
službeni Božju. Mladi naš „Tonček“ službe
nisi vrlo rad kori sv. Mise. Srpsiv po nadaljenju
propisa srednje škole u Ljubljani, stupi naš
mladi Anton u red sv. Franje 16. februara
1818 god. odjekom bi ostrom samostanskom
hatjionom pred oltarom slavne i čudotvorne
Bogorodice na Trsatu. Tom prigodom nadje-
nuše mu drugo samostansko imo — īme
prvoga slovenskoga vjerovjostnika sv. Mohora.
U samostanu prouči dobrim uspehom bogoslužje,
te postane 29. januara 1820. godine
svećenikom. Odmah zatim počeo je raditi i
truditi se u vinogradu Gospodnjem. Prva nje-
gova služba bijase mu na Klanjenju u lipom
hrvatskog Zagorja, onda u Brežičah u Štajerskoj.
Godine 1829. poslaši ga poglavari u
Pazin. Istra mu postane sada drugom domeni-
vinom, koju više ne ostavi. U Pazinu bio je
nečeli i ravnatelj pučkih škola do 1847. godine,
ako ne još duže. Bišvi sam nekog
nemikom krotkoga i mudrog Vodnika, omilil
sada svojim pametnim i krotkim poniranjem
ne samo svojim učenicom, nego i puzinskim
gradjanom i ostalom puku na dugi i široki.
Kao što su po naš narod u Istri još dandana
u mnogom obziru jako neugodna vremena,
osoblje što se školahi tira, tako bijaju žalostna
vremena i u ono Mohorovo doba.

Da moram poč vojsku vojevati, ““

„Nista, nista moj mijeni rāče,

Krojite mi vojenske hajdjine,

I dajte mi svitlu sablju svoju,

I dajte mi konja neigrana.““

Sad obuće vojačke hajdjine

I pripaši svitlu sablju svoju

I zajede konja neigrana,

A konj trči pričko ravna polja

Pričko polja, i gorie erne

I pritrči kraljiču na dvore.

Sva mu se je vojska poklonila

I sam kralječ junak odi grada.

„Tak van Doga care gospodine

Lip ti junak Dunčiću Ivane,

Pristupi mužki, pogledi divočaki

Puni prsa kako u divočake,

Da mi ga je pravariti ēaće.““

„Lahko ēes ga pravariti sinko,

Zovi ga ti sohori u dućane;

Ko je junak sablju ēo obirat,

Ko divočaka osuge ēo zbirat.““

„Aj junaka Dunciću Ivane

Lipe ti osuge i zlatno prsteno.““

„Što ēo mani prsten na osuge,

Kada imam svitlu sablju svoju.““

(Drugi put dalje).

XVI.

Depnolja Ante.

Pala magla okol Brinja grada.
Ni viditi brigu ni jednoga,
Nego slavn*) više dobra grada,
U njem loži Ante Depnolja,
Na njemu imu sedam smrtnih rana,
Četiri su od puške dugačko,
A tri jesu od britavice sablje.
Na njem mi se koštinjka bili,
Ke ne bili majka ni sestrica,
Ner je bili tihia godinica,
Hajdi Ante lipu Pragu gradu,

Polj. sb.

Ter ti troši groše i dinare,

Ti ēes Ante boli preboliti.“

Nit je idem lipu Pragu gradu,

Nit je trošin groše ni dinare,

Nit mi moži boli preboliti.

Nego mi ti droban listak piši

Monigini mojci hubi u Bakar,

Da sam mladi na snrt oranjo,

Nek me žali devet godin dana,

Kada pređe devet godin dana,

Neka pojdo za drugoga mlada

Sad onirem, lipa Bogn hvala!

Polj. sb.

XVII.

Dunčićeva Romunjija.

(Dobrinjska).

Pohvali se Dunčićen Ivanu,
Da on ima do devet sinova
A desetu hicerku Romunjiju.
Na noć mu je drobna knjiga došla,
Da mora poč vojsku vojevati,
On nježi tužan i žalostan.
Zugljeda ga hicerku Romunjiju
„Što ti je to moj mijoni*) ēaće.““
„Na noć mi je drobna knjiga došla

*) Što su pobjedili Tarčina.

* mjesto: milijoni.

Onda su naša djeca njemštinom davili, a sada ju taljanstinom. Mi smo sto i sto putali digli svoj glas proti ovoj nepravdi strinjanju ali sve u ludu! „Hrvatski Pazin“ i danas ima osnovne škole za mužku i žensku djecu – skroz taljansku u kojih se nosimio hrvatski ni pisanu, ima i gimnaziju njemačku, o hrvatskoj se vesnije ni govoriti... hrvatski su u svetu ali u hrvatskom, ali u hrvatskom jeziku, ili taljanskom u engleskom, već djece svakoga naroda, dajući u turskoga učenja poznati, poznavati, ljubiti i njegovati svoj materinski jezik, onda tekar, kad so joj dieito naučile u svojem jeziku dobro i zdravo misliti, počne učiti druge, njemu potrebitne jezike. Samo učenju narodu to nije dopušteno! Naša hrvatska djeca moralu su u prijašnju doba gubiti zlatno vremena u školama i razbijati si glavu tudjom nerazumivom nemštinom. A i danas još misle neka mogućna gospoda, da će Istrani Hrvati stoprati onda *ljudi biti*, kad zataje svoj materinski jezik i svoju narodnost. Zato neka se mnuš u školi i neka zlatno vremena gube hrvatska djeca kojih cei hrvatskim žuži škole uzdržati i ponajugodnije učenju, nerazumivom taljanstinom, da se tako lieponu, na Bogu podigliju jeziku svijetlju i narodnosti, k tomu još i vjerojatno iznevjerje ili – bastardaju. – Razumjeva se po sadi da oravkinji ujedni škola nikad pravo uspijeli no može. Kako pak nisu mogle njemacke početne škole nisega naroda pojmeni, tako nisu se u pravodost doživojeno ga ni taljanske potajnjaci. Zastalno bih učinio oravak ustroj škola sreću dobrog i svakomu pravednom oca Mohora protiv učenja. Sa svim tim bijasima njegov trud i rad u školi veoma blagodatan. To znaju najbolje mnogobrojni njegovi još živci i u različitim čestim mestima Crkvi i državi služuju učenici, koji ga nekoč kao učenici svoga oca ljubljaju a sada se ga vativi su zahvalnosti sjecaju i sa stvaranjem o njem razgovaraju.

Otač Mohor ili Hermagora bijaše čovjek srednjega stasa, i slaboga tela. Ali u slabujavom tlu stanovala uvek vesela, mlađa i čista duša. Iz očiju njegovih gledaša samo tijelo i dobrohotnost. Nikad ga nisi vidio zlostavljen. Oslušao bijaše ljubljene mlade nedužne djecu. Koliko puta dielio ubogoj pažinskoj djeci kruha i drugih stvari. Ali i redovno brači svojih bijasih ljubazan hrat. Razliko među starijim i mladjim hraćem nepoznavao. Svo bi jednako ljubio, na dobro nagovarao, svakomu dobro želio i sa svakim pravo hrvatski razgovarao. A redovno hrana njegova stvara bi i ljubila u njemu ne brate nego oca! Kako prava redovnoj braći svojoj, isto tako bijaše pun dobrota i ljubavi do svjetovnih ljudi. Svakomu prijatelju nikomu neprijatelju. Uveriditi nemogao ni nikoga. Svakomu koji imadla prigodu obititi i razgovarati se s njim, omilio bi dobiti starče u prvi mah. U društu bijaše uvek veseli čudi, vredna lica, znak čiste doše i mirne savjesti. Svoj razgovor zasnovao bi često kakovom srušenju ili kratkom na kradku originalnom pripovedkom. Prijatelj bijaše takodjer poštovan i veselu zapjevao. Sam bi kada koju postenu i veselu zapjevao.

U samostanskog sobici njegovoj mračno si starec uvek pri poslu. Il je pisao il je čitao il se Bogu molio. Vreme neobično mu nikad predugo. Čitao je jako rado. Osim nabožnih knjigah čitao i svjetovne i časopise. Svaki svetnik na novo izlažećega „Valavarza“ kojega je samostan naruo, pregleđao bi s osobitom zeljom. Rad je čitao i njoj prezirno kad neko drugo ubogu kreaturu „Našu Slogu“ te bi se „Jurini i Franić“ kadstvo od sreća nasmijao. Mile bijahu mu takodjer već od nekada slovenske „Novice“. Ako ih nijo na vreme primio odnali je za njih pitao. „Očeva Bleiweissa“ stavao je u velike. Čitavši restu „N. Slogi“ i „Novicah“ o magjarskoj nadnosti ozlovljio bi se za hip govorčić: „Magjari nisu ljudi.“

Dobri Bog da je oca Mohoru dočekati visoku starost. Godine 1808 svetkovao je petdeset godišnjicu svojega samostanskog življjenja. Njegovi zahvalni učenici velestaru onda go spolu u Trstu sjetiš se 16. februara one godine. Dragomu starcu Mohoru svojemu nekdanjemu učitelju poslaše onu prigodom prekrasnu pjesmu u latinskom jeziku u znak radošću, poštovanja i zahvalnosti.

Drio godine kasnije svetkovao starao otac Mohor još ljetom svećanost, naimo petdeset godišnjicu svojega svećenstva. Svećanost ovu bijaše njenoj vremu mlin; nikad se nemogao desti zahvaliti Bogu za takovu milost. Poslije ova svećanosti, koju se pak pažinski još danna rado sjeća, zivljaše još cijelih osam godina.

Ali kako svakomu sinu praoce Adama izbroj se i njemu takodjer vreme ovega života. Nekoliko godina smio bolovati više ili manje svake zime. Tako i ove. I u bolesti neostavljao ga njegova dobra čud. Lica mu bijaše svedjer mirno i veselo. U predavcu B. Dj. M. prečistog záčetka prošloga decembra, ovašir prav svojim dubovnim osom svoju pobožnost, klečeći uzdahn: „Dobri Oče nebeski! hvale Ti za sva dobročinstva, meni nevriderijem Tvoje slugi podiglija. Pripravaj sam i ako hoćeš: pozori me!“ Vidjao se na njemu da ne želi više živjeti, već sjediniti se s Bogom na vječno. Dva dana prije smrti legne sa svim slab na postelji. Bijas kvartera sreda. Pohodjalu i čuvnju ga braća. Jedan mu reče: „Danas je post a na trgu ribe neima“. Ali i u bolesti svojoj posali se po svojem običaju: „oko je na trgu neima, imat ćeju *pratila*“. Brzo za tim reče sam da će sjutra otici u vječnost. Veselom dušom i radostinom srcem okrije se za dugi put u vječnost sliječeća jutra zadnji put protv. Tielom Isusovim. Malo za tih oslabe mu otevrdio floslesno silo. Na uru i pol poslo podne moloci se Bogu i glesi razpolo na veliku žalost svoje braće vrati svoju plamenitu dušu svojemu Bogu i glesi bio je vojn. kapelan u e. k. brodurici, dok bude god. 1800 imenovan od Nj. Velečanstva nasega cesara kanonikom u Lubinju, gdje je po pravu smrti brižno skrlio za duševne i vremene potrebe tamisnjega naroda, komu je bio buditelj, vodja i zaštitnik, ma da su ga i zato proganjali srpsnjaci i Taljanići. P. U. M. — C. g. Karlo Koroniku, za koga smo u predzadnjem broju nasega lista pisali da je zapustio biskupiju, premislio se pak opela muelo za službu u biskupiji. Učilišan, idu kano duh pomoć u Vodovan. — M. Č. g. Anton Vlašić, plominski Plovna, upravljao eo i dekanstvo posle za koljar labinski. — C. g. Jakov Luca, obiskrbljak Mužuljinjeva kanonika u Labiniju je imunovao zajam, uprav. u istom mjestu. — C. g. Ivan Velušić, kapelan u Poreču je poslan za pomoćnika labinskih skupnji kapeljic; a porečanska kapeljana je povjeren arhivnikom u Barbini. — C. g. Vinko Štarpa, učitelj u Puli, upravljao eo i sljatinom plovanjom. — C. g. Mihovil Šamelić, kapelan u Moreni, su povjeren i Montičeška i Lavarizka plovanjima. — C. g. Ravnikar, župu, uprav. u Sisani, do začetno skrbiti i za Ližnjanskim plovanjem, kojo je župnik, m. Č. g. Grgur Šmal, obolio.

Janko Jurčić.

Bratovšćina hrv. ljudi u Istri.

IMENIK DRUŽTVENIKAH.

P. n. gg. Anton Rogan, župnik u Katinari f. 1. Juraj Miletić, župnik u Kutevcu f. 2. Franjo Linardić, župnik u Sv. Fusti f. 1. Ivan Jurčić, 50 nov. Mate Kratulji, 50 nov., oba kmetia na Dubašnicu. Pop Petar Flegr f. 4 u kapital f. 4, u god. prinos. Pop Mate Bastian f. 1. Pop Anton Karabaić f. 1. Pop Matija Ujević f. 1. Matko Laginja f. 1, sv. u Tratu. Dr. Iliac Petrić, kap. u Voloskom f. 1. 10 u kap., f. 1 u g. prinos. Anton Šerđo postolau u Matuljih 30 nov. Mate Knadić postolau u Franječići f. 1. Blaž Orlić jurist u Zagrebu 50 nov. Matija Matičević Trinajstić 50 nov. Matej Matičević Valjan 50 nov. Matija Matičević Bratton 50 nov. u kapital, 50 nov. u god. prinos. Anton Bastijan 50 nov. Matej Lucić Murin 50 nov. Anton Lučić Petrov 50 nov., sv. kmeti u sv. Mateju. Josip Skerl svećenik f. 1. Anton Stemberger djak f. 1. Gaspar Stemberger djak f. 1, sv. u Jelsaoni. Marija Vlah udova u Juščići 30 nov. Ljubljana Ribes stolar 50 nov. Marija Dukic udovica 50 nov. Ivan Brozović postolau 50 nov. Anton Puž svećenik f. 2. Ferdinand Topper Šumski komesar f. 1, sv. u Kastvu. O. Julij Bruner gvardijan francav. f. 1. O. Venedig Hermann profesor f. 1. O. Adjut Benigaj f. 1. Stepan Načinović kmet 50 nov. Anton Stemberger djak 50 nov. Ivan Farčić postolau 50 nov. u kapital, 1. u god. prinos. Anton Kalac kapelan f. 1, sv. u Pazinu. Ivan Trost kmet u st. Pazin 30 nov. Petar Plikulić plovni u Vranji f. 1. Franjo Blažić plovni u Dolenjskij f. 1. Blaž Žilber plovni u Gologorici f. 2. Martin Prene administr. u Sušnjevici f. 1. Josip Jelovček plovni u Pazu f. 1. Skender Zamlić plovni f. 1. J. Barać kmet 30 nov. u kapital. Ivan Mandić pok. Šima kmet 50 nov. u kapital. Stjepan Glavni kmet 30. Franjo Francetić kmet 30 nov., sv. u Boljuni.

Juraj Premuda kap. u Sv. Mateju prišupli kao član utemeljitelj se svotom 25. I.

Slavnomu uređništvu „Naše Sloga“ u Trstu.

Prigodom glavne skupštine držane dne 30. siječnja f. 1. g. sakupio sam za „Bratovšćinu Hrvatskih ljudi u Istri“ od više skupština svet od moje pak strane dajem: 5.

Ukupno: f. 22.63 koju svatu čestim se slavnomu uređništvu „Naše Sloga“ dostaviti s molhom, neka ju

slavno uređništvu „Bratovšćini Hrvatskih Ljudi u Istri“ uručiti izvoli.

S osobitom storanjem

U Zagrebu dne 4. veljače 1879.

Predsjednik društva Sv. Jeronima

Toma Gajdek, kanonik.

Različite vesti.

U Trstu rođilo se prosle godine 2186 mužkih i 2071 ženskih, dokle ukupno 4256. Umrlo juh 4047, i to 212 mužaka i 1925 ženskih. Počinilo je 1126.

Promjeno u porečko-puljskoj biskupiji. Dne 15. Januara t. l. premijut u Gosподin preč. gosp. Ivana Perma, rođen u Karlovu dne 27. Avgusta 1823, počastni kanonik puljskog Kapitola, kanonik dokan i upravitelj labinskih žup, počastni savjetnik duži, stola, bivši e. k. kolarski skolski nadzornik. Služio je najprije 6 godinab u tršćansko-koparskoj biskupiji, zatim pet god. u Visažu bio vojn. kapelan u e. k. brodurici, dok bude god. 1800 imenovan od Nj. Velečanstva nasega cesara kanonikom u Lubinju, gdje je po pravu smrti brižno skrlio za duševne i vremene potrebe tamisnjega naroda, komu je bio buditelj, vodja i zaštitnik, ma da su ga i zato proganjali srpsnjaci i Taljanići. P. U. M. — C. g. Karlo Koroniku, za koga smo u predzadnjem broju nasega lista pisali da je zapustio biskupiju, premislil se pak opela muelo za službu u biskupiji. Učilišan, idu kano duh pomoć u Vodovan. — M. Č. g. Anton Vlašić, plominski Plovna, upravljao eo i dekanstvo posle za koljar labinski. — C. g. Jakov Luca, obiskrbljak Mužuljinjeva kanonika u Labiniju je imunovao zajam, uprav. u istom mjestu. — C. g. Ivan Velušić, kapelan u Poreču je poslan za pomoćnika labinskih skupnji kapeljic; a porečanska kapeljana je povjeren arhivnikom u Barbini. — C. g. Vinko Štarpa, učitelj u Puli, upravljao eo i sljatinom plovanjom. — C. g. Mihovil Šamelić, kapelan u Moreni, su povjeren i Montičeška i Lavarizka plovanjima. — C. g. Ravnikar, župu, uprav. u Sisani, do začetno skrbiti i za Ližnjanskim plovanjem, kojo je župnik, m. Č. g. Grgur Šmal, obolio.

Glavna skupština društva Svetojeroniškoga u Zagrebu bila je dne 30. siječnja. Iza krasnoga govora predsjednikova, dali su tajnik i blagajnik svaki svoje izvješće, kojo mora obradovati stranki rodoljubija; jer se vidi da družu lijevo naprednje. Ovo godinu pođeliće je svojim članovem 4 kujige: „Danice“ (koledar), „Mijala Briguša“, „Površterstvo“ i „život svetacih“ (datje). Takovo knjige dobiti svaki član svaku godinu, dok je živi, samo ako plati jedanput za uvek ili deset mjeseci po 50 novčići. Same „Danice“ stampalo se jo i prodalo 16.000 komadali. Kapital društveni je već dosta velik: u ohepnici kasi ima preko 61.000 for. a u zakladah za nagrade pisanec oko 8000 for. Oštbor su potvrdili i za ovu godinu. Predsjednik prečastni gosp. Tomo Gajdeku kanonik spomenuo je tom prilikom, i naš Bratovšćinu, i na bez koristi, kaši ni druga ljeta. Živio!

Poslu u Bosni i Hercegovini nije još toliko, koliko se obično misli. Dokaz je tomu povratnik težak na statino iz onih krajev. Živež je vrlo skup: hleb soldačkoga kruha 20 nov., koko sitna najprestižnja 2 for. To budi odgovor onim, koji su nas o tom popitali.

Dr. Julio Makanae novoinvenovani drugi gradski fizik u Sarajevu, dosad občinski lečnik u Kastvu, prošao je ovih dana s obitelju svrduva, otkuda će na svoje novo mjesto. Srednji

od 1855. dobio je čestan spomen, a na onoj od 1873. priznanac. Budući je pomenuutom gospodinu da tvrdi rieč, da će kupce poslužiti pošteno po njihovoj volji, zato ga i mi preporečamo toplo načim crkvam, da se kod njega služe.

OPOMENAA.

Uljudno molimo sve one naše predsjednike, koji nam još duguju za lanjsku godinu, da taj svoj dug odmah podmine.

Cudnom pometnjom mnogi nisu dobili poslednjega broja. Usamo se, da će od sada biti bolje i molimo za oprost, u koliko je na nas krvnja,

Administracija.

Tek Novaca polag Borse u Trstu
od 1.-15. Februara 1879.

Dne	Carstv. (četv.)	Napoldan	Lito ster.	Preš. (četv.)	Carstv. (četv.)	Napoldan	Lito ster.	Preš. (četv.)
1	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	10	5,53	9,31	11,73
3.5.53	9,31	11,73	—	11	5,53	9,31	11,73	—
4.5.53	9,32	11,73	—	12	5,52	9,30	11,72	—
5.5.53	9,32	—	—	13	5,53	9,30	11,72	—
6.5.53	9,32	—	—	14	—	—	—	—
7.5.53	9,32	—	—	15	—	—	—	—
8.5.53	9,32	—	—	16	—	—	—	—

Pregled tršćanskoga tržišta.

dne 13. Februara 1879.

OD	DO
For. 142	For. 142
Vesak primorski i ugarski za 100 kg	—
Kafa Portorose	129 — 132 —
S. Domagoj	73 — 80 —
Bilo polag vrsti	62 — 63 —
Cukar austrijski	33 25 36 —
Krijevo travo buša (Gričant)	29 50 31 30
Naranča skrbljica	2 — 5 —
Karabu poljko	7 — 50 —
Lešnjaci	17 — 26 —
Sibiro	8 13 — 9 —
Pšenica ugarska	10 10 10 10 —
galacka	— — — —
Kukuruz (turkijski) ruski	5 73 — 6 25
ugarski	6 75 — 2 —
Raz	10 10 10 8 —
Jočko	8 80 — 8 —
Zol ugaracka	5 50 7 50
Pavulj (čižoli) polag vrsti	10 10 10 10 10
Bob	— — — —
Loča	12 12 14 14 —
Orloj talijanski	13 13 13 13 13
Inglav (čitajski)	16 16 16 16 15
Vuna bosanska	93 — 104 —
moravska	117 — 120 —
arbanaska	117 — 110 —
Iaska bosanska	50 — 50 —
Iaska čarškoj žitarice	44 — 47 —
Stjepo	12 12 14 14 10
Hinkovac	8 8 12 12 25
Ulije Italij. nitro vrsti	42 42 43 43 41
„najbolje“	54 54 54 54 53
svetuje vrsti	— — — —
dalmatinska	11 11 12 12 11
Istarska	10 10 11 11 10
Kameo ulja u barilu	12 12 13 13 12
u kaseti	16 16 17 17 16
Kolo strojno našto	165 — 185 —
suho rolovo našto	107 — 134 —
dalm. ist. l. bok	70 — 100 —
janjevo ulje	83 — 93 —
dalmatinska	63 — 75 —
koža	28 28 30 30 30
ranceno slado	— — — —
sito	25 25 27 27 26
zečje za 110 komadiša, u strohu	29 29 31 31 30
Bakalar	15 15 24 24 23
Sarolje 1 baril	16 16 21 21 20
Vitrol modri	24 24 28 28 27
zeleni	5 5 5 5 5
Maslo	76 76 91 —
Lej dalmatinski i naški	12 12 45 —
Salo	— — — —
Mast (salo raztopljeno)	44 44 45 45 43
Slavins	38 38 43 —
Rakija stolari (100 litara)	za 100 kg
Galičiški 100 litara	91 91 91 91 91
Ruj naški	8 8 8 8 7,5
“starski“	12 12 14 14 11
Lišće na žitaricu	12 12 14 14 11
Vinski strugino (Grifula)	sploh
sploh	31 31 48 —
Med	32 32 —
Lumber (žitarice) od javor	12 25 13 —
Pak baril od 100 kg	3 3 7,5 0 —
Cunjo (strace)	17 25 23 23 22
Katram dalmat.	— — — —

Tisk. SINOV. K. AMATI.